

2020-05-13
Dnr Gbg Stad 0849/20

Regeringskansliet
Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se.
kopia: s.fs@regeringskansliet.se

Remissvar - Delbetänkandet Hälso- och sjukvård i det civila försvaret - underlag till försvarspolitisk inriktning (SOU 2020:23)

Diarienummer S 2020/02826/FS

Göteborgs Stad ställer sig i allt väsentligt positiv till delbetänkandets bedömningar och instämmer i vikten av att hälso- och sjukvården på alla nivåer rustas för att klara en situation med krig.

Göteborgs Stad vill dock påtala följande i förhållande till kommunernas uppdrag i vårdkedjan:

Det är bra att den kommunala hälso- och sjukvården inom det civila försvaret lyfts fram i delbetänkandet, men Göteborgs Stad anser att även kommunal omsorgsverksamhet behöver inkluderas i utredningen eftersom omsorg och sjukvård är så integrerade i varandra. Göteborgs Stad ser ett behov av att nationellt kunskapsstöd och nationella vägledning tas fram för hur kommunerna ska gå tillväga för att stärka den kommunala hälso- och sjukvårdens förmåga att hantera såväl omfattande fredstida kriser som en situation med krig.

Göteborgs Stad vill betona att det är av yttersta vikt att beredskapen att hantera allvarliga samhällsstörningar inom hälso- och sjukvården i fredstid stärks. Det har inte minst situationen med covid-19 visat. Brister inom den fredstida krisberedskap behöver åtgärdas först, för att därefter skala upp förmågan till att också omfatta en krigssituation. Eftersom civilt försvar ska vila på krisberedskapen är det av stor vikt att krisberedskapen inom omsorgssektorn, inklusive hälso- och sjukvården, skyndsamt stärks i samtliga kommuner.

Göteborgs Stad delar till fullo bedömningen att lagerhållningen av läkemedel, hälso- och sjukvårdsmaterial i Sverige behöver öka. Det är av största vikt att kommunerna säkras en god tillgång till läkemedel och skyddsutrustning och Göteborgs Stad hoppas att konkreta förslag på hur detta ska uppnås presenteras i utredningens slutbetänkande

Göteborgs Stad instämmer i att regioner och kommuner behöver samverka för att skapa krigsorganisationer som omfattar hela vårdkedjan. Därför är det viktigt att en målsättning tas fram för hela den kommunala omsorgssektorn i kris och krig, inklusive hemsjukvård och sjukvård på särskilda boenden. Planeringen behöver även omfatta de privata

aktörerna och det finns ett behov av att ansvar och roller under kris och krig tydliggörs. Det är situationen med covid-19 visat, bland annat när det gäller oklarheter kring kommunernas ansvar att exempelvis förse privata aktörer med skyddsutrustning.

Att klara personalförsörjningen inom den kommunala omsorgen och hälso- och sjukvården kommer att vara en stor utmaning i krig. Undanträngningseffekter väntas leda till hårdare belastning på kommunerna. Fler sjuka kommer att bo kvar i sina hem och på särskilda boenden då sjukhusen fokuserar på krigssjukvård. Det är av största vikt att regelverk tas fram för hur kommunerna kan knyta till sig personal från andra organisationer, företag och frivilliga organisationer för att klara ett utvidgat uppdrag.

De medel som kommunerna föreslås tillföras under perioden ska i huvudsak täcka kostnader för utrednings-, planerings- och utbildningsarbete. Hundra miljoner kronor per år fördelat på 290 kommuner är en förhållandevis låg summa. Motsvarande är 30 miljoner kronor per år fördelat på 290 kommuner en allt för låg summa när det gäller utbildning och övning inom hälso- och sjukvård för totalförsvarets behov. Vidare saknas det i delbetänkandet resonemang kring behovet av investeringar i till exempel reservkraft och nödvatten på äldreboenden och andra särskilda boenden för att säkra robusthet och uthållighet under kris och krig. Programmet Sjukvårdens säkerhet i kris och krig (SSIK), som delbetänkandet föreslår ska återinföras, skulle behöva kompletteras med ett en liknande satsning inom kommunala sektorn, med bland riktlinjer för robusta särskilda boenden.

Att öronmärka pengar till uppbyggnaden av det civila försvaret inom hälso- och sjukvård kan vara bra. Men Göteborgs Stad befarar att det kan bli svåra gränsdragningar när det gäller övriga medel som tillförs kommunen för arbete med civilt försvar. Att kommunen tillförs pengar för arbete med civilt försvar genom olika penningströmmar riskerar att göra arbetet mindre effektivt och att fokus på helheten och viktiga beroenden mellan olika samhällsviktiga sektorer inom kommunen går förlorad. Det vore sannolikt en fördel om de statliga ersättningarna till kommunerna för krisberedskap och civilt försvar slås samman till en enda överenskommelse och att satsningar på att stärka hälso- och sjukvården återfinns inom denna överenskommelse.

Göteborg Stads Kommunstyrelse